

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndc/19/2016
Identifikačné číslo spisu: 5315207825
Dátum vydania rozhodnutia: 16.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5315207825.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky - manželky O., rod. T., bývajúcej v M., proti manželovi H., bývajúcemu J., v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 11 P 23/2015, o návrhu manžela na prikázanie veci Okresnému súdu Trnava, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 7 P 13/2016, Okresnému súdu Trnava n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca predložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky návrh na prikázanie veci inému súdu podľa § 39 ods. 2 a 3 C. s. p. z dôvodu vhodnosti, ktorý podal manžel navrhovateľky. Svoj návrh odôvodnil hospodárnosťou, rýchlejšim alebo po skutkovej stránke spoľahlivejším a dôkladnejším prejednaním veci iným ako príslušným súdom. Manžel navrhovateľky v návrhu zdôraznil, že všetky sporové strany, vrátane maloletých detí, bývajú v Q. s úmyslom sa tu zdržiavať. Rovnako, podľa názoru manžela, je prikázanie veci nevyhnutné pre spoľahlivejšie a dôkladnejšie zistenie skutkového stavu týkajúceho sa nielen vzájomných citových vzťahov manželov, ale predovšetkým skutkových okolností nevyhnutných pre náležité posúdenie možnosti úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom manželov.

2. Manželka s návrhom manžela na prikázanie veci inému súdu nesúhlasila. Uviedla, že spolu s maloletými deťmi býva v M., a to v spoločnej domácnosti s rodičmi. Ďalej manželka uviedla, že jedno zo spoločných detí manželov navštevuje predškolské zariadenie v meste M.. Naostatok manželka uviedla, že prikázanie veci Okresnému súdu Trnava by bolo výhodné len pre manžela.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci, ako kolízny opatrovník maloletého dieťaťa ustanovený súdom sa k návrhu na prikázanie veci inému súdu nevyjadril.

4. Vzhľadom k tomu, že návrh na prikázanie veci bol podaný pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, súd postupoval v

zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len C. s. p.), podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 C. s. p., na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Čadca) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Trnava). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal (§ 39 ods. 3 C. s. p.) návrh manžela na prikázanie veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 11 P 23/2015 Okresnému súdu Trnava z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že tomuto návrhu nie je možné vyhovieť, lebo neboli zistené zákonné predpoklady pre prijatie navrhovaného opatrenia podľa § 39 ods. 2 C. s. p.

7. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

8. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 C. s. p. do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov účastníkov konania na oboch procesných stranách, pričom na pomery účastníka konania, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatných účastníkov konania.

9. Pri delegácii z dôvodu vhodnosti treba vždy vziať na zreteľ aj predmet konania a to, či sa miestna príslušnosť súdu v danom konaní neriadi ustanoveniami C. s. p. o výlučnej miestnej príslušnosti; zákonodarca totiž úpravou výlučnej miestnej príslušnosti vyjadril zámer, aby sa konanie o určitých sporoch neuskutočňovalo na súde, ktorého miestna príslušnosť by bola daná všeobecnými kritériami (§ 13 a nasl. C. s. p.) alebo by vyplývala z možnosti účastníka konania zvoliť si spomedzi dvoch miestne príslušných súdov (§ 19 C. s. p.), alebo aby vec prejednal a rozhodol práve ten súd, ktorého príslušnosť zákon stanovil odlišne podľa osobitných kritérií, ktorým z hľadiska miestnej príslušnosti priznal prioritu.

10. Pri posudzovaní dôvodnosti návrhu vzal Najvyšší súd Slovenskej republiky na zreteľ predovšetkým to, že v danom prípade ide o konanie o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode. Miestna príslušnosť v tejto veci sa riadi ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku o výlučnej miestnej príslušnosti, konkrétne § 92 C.m.p., podľa ktorého na konanie o rozvod manželstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nemožno určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa. Ide teda o zákonom vyjadrenú zásadu príslušného súdu s tým, že podľa § 100 C.m.p. s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode. V danom prípade je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich, t. j. Okresný súd Čadca, ako to ustálil aj Krajský súd v Trnave svojím uznesením zo dňa 8. marca 2016 č. k. 26 NcC 2/2016-78. Preto dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednanie veci iným než príslušným súdom.

11. Dôvody manžela uvedené v predmetnom návrhu na prikázanie veci inému súdu nie sú relevantnými kritériami pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Tvrdenie manžela, že okrem manžela aj manželka býva v obvode súdu, ktorému manžel navrhuje vec prikázať z dôvodu vhodnosti, bolo vyvrátené vyjadrením manželky, ktorá s prenesením veci na nepríslušný súd nesúhlasila. Ani samotná okolnosť, že jeden z účastníkov (v danom prípade manžel, ako to vyplýva z obsahu spisu) má prechodný pobyt mimo obvod pôsobnosti príslušného súdu, nie je natoľko výnimočná, aby v nej bolo možné bez ďalšieho vidieť dôvod na prikázanie veci inému súdu. To zvlášť platí za situácie, keď manželka - navrhovateľka sa spolu so spoločnými maloletými deťmi zdržiava v obvode príslušného súdu.

12. Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p. a preto návrhu nevyhovel.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.